

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Gemeente Boxtel
T.a.v. college van B&W
Postbus 10000
5280 DA BOXTEL

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd
Team 4

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Datum **19 AUG. 2019**
Betreft Noodklok ipv Kerstklok gemeenten Boxtel ea

Kenmerk
1468217-186033-J

Uw brief

Geachte colleges van B&W van de gemeenten Boxtel, Landerd, Leudal, Oosterhout en Deurne,

Bijlage(n)
2

Iedereen in Nederland verdient de best mogelijke zorg en ondersteuning. Ontzettend veel mensen werken dag in, dag uit om dat voor elkaar te krijgen. Zo ook in uw gemeenten, en zo ook bij de jeugdzorginstellingen binnen uw gemeenten. Zoals u ook al schrijft: we staan samen voor de uitdaging om dat zo goed mogelijk te organiseren. In december 2018 stuurde u mij een bericht waarin u uw zorgen uit over de financiële gevolgen van de huidige verdelingssystematiek van de budgetten voor jeugdhulp, en de maatschappelijke gevolgen daarvan voor uw gemeenten. Ook stuurde u daarbij een uitnodiging om bij u langs te komen en samen te kijken hoe wij hier samen het hoofd aan kunnen bieden. Sindsdien heeft er naar aanleiding van uw brief een bezoek plaatsgevonden in de gemeente Boxtel, om de problemen waar uw gemeenten tegenaan lopen te bespreken. In deze brief stuur ik u een reactie naar aanleiding daarvan.

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Laat ik voorop stellen dat ik de zorgen van gemeenten serieus neem. Het kabinet heeft bij voorjaarsnota besloten om extra financiële middelen beschikbaar te stellen voor de jeugdhulp: de komende drie jaar in totaal € 1 miljard euro. Tevens zijn bestuurlijke afspraken gemaakt die moeten leiden tot een beter, effectiever en efficiënter jeugdhulpstelsel (zie bijlage).

Specifiek op het punt van het woonplaatsbeginsel wordt momenteel een wetsvoorstel van het kabinet behandeld in de Tweede Kamer om de verantwoordelijkheid voor zorg en ondersteuning aan jeugdigen beter te verdelen tussen gemeenten. Daarmee komt het kabinet onder meer tegemoet aan uw zorgen over de huidige financiële verantwoordelijkheidsverdeling voor voogdijkinderen en 18-plussers. Daarnaast zijn en komen er flankerende maatregelen om de mogelijk negatieve financiële gevolgen van het woonplaatsbeginsel voor specifieke gemeenten te verminderen. Beide punten licht ik hieronder kort toe. Ik vertrouw er op dat uw zorgen daarmee adequaat worden geadresseerd.

Wijziging woonplaatsbeginsel in Jeugdwet

Op 11 juni j.l. werd aan de Tweede Kamer een voorstel tot wijziging van de

Jeugdwet aangeboden dat op dit moment nog ter behandeling voorligt. Het kabinet doet daarin een voorstel om het huidige woonplaatsbeginsel, dat de verantwoordelijkheid voor het leveren van jeugdhulp regelt, te verbeteren. Dit is nodig omdat het huidige woonplaatsbeginsel onvoldoende duidelijkheid geeft over verantwoordelijkheid en niet goed aansluit bij sommige doelstellingen van de Jeugdwet. Dit laatste punt sluit aan bij uw zorgen.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd
Team 4

Kenmerk
1468217-186033-J

Uitwerking van het huidige woonplaatsbeginsel is dat een gemeente relatief veel kosten moet maken als er in die gemeente een landelijk werkende instelling is die specialistische jeugdhulp met verblijf aanbiedt aan jeugdigen met een voogdijmaatregel, of verlengde jeugdhulp aan jeugdigen van 18 jaar of ouder. Dit komt omdat de verantwoordelijkheid voor jeugdigen met een voogdijmaatregel of die ouder zijn dan 18 jaar bepaald wordt aan de hand van de plaats van het werkelijke verblijf.

Gemeenten worden gecompenseerd voor deze kosten via het budget voor voogdij en 18+; als dit budget niet toereikend is kan er ook via een compensatieregeling worden gecompenseerd.

In het voorstel tot wijziging wordt en blijft de gemeente waar de jeugdige voorafgaand aan het (eerste in een serie van) jeugdzorgtraject(en) volgens de Basisregistratie Personen ingezetene was verantwoordelijk voor het leveren van jeugdhulp. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid voor een deel van de jeugdigen die verblijven in een instelling verschuift naar de gemeente waar deze jeugdige voorafgaand aan het verblijf vandaan kwam. Deze systematiek versterkt de prikkel voor gemeenten om zorg zo dichtbij het thuis en de leefomgeving van jeugdigen te organiseren. Ook zorgt het er voor dat succesvol preventief beleid voor gemeenten meer loont. Dit is in overeenstemming met de doelstellingen van de Jeugdwet.

Na behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede en Eerste Kamer wordt de gewijzigde wet op 1 januari 2021 van kracht.

Deze wetswijziging biedt een structurele oplossing voor het probleem dat u schetst, en waar ik signalen van heb gehad dat meer gemeenten met een instelling mee van doen hebben, namelijk dat de financiële lasten zich concentreren op de plek waar een specialistische instelling staat.

De wetswijziging biedt gelijktijdig de mogelijkheid om voortaan alle financiële middelen voor jeugdhulp te verdelen middels het objectieve verdeelmodel. Immers zal de verdeling van verantwoordelijkheid voor jeugdhulp naar verwachting meer in lijn zijn met de systematiek van het objectieve verdeelmodel. De verdelingssystematiek op basis van historisch zorggebruik (het principe van de T-2-verdeelsystematiek waaraan ook in de brief van de gemeente Oisterwijk wordt gerefereerd) komt daarom te vervallen.

Flankerende maatregelen

Deze gewenste wijzigingen brengen zelf ook weer aandachtspunten met zich mee:

- Het duurt op moment van schrijven nog meer dan een jaar voor het 1 januari 2021 is. Gemeenten met grote financiële tekorten als gevolg van het probleem dat u beschrijft krijgen daarom pas op termijn een structurele oplossing voor een probleem dat nu speelt.
- Doordat de T-2-systematiek eindigt, krijgen gemeenten die een stijgende vraag naar jeugdhulp zien voor de groep voogdij en 18+ het 'voorschot' niet meer terug dat zij in de laatste twee jaren van deze systematiek

- (2019 en 2020) doen. Immers worden er in 2021 en 2022 geen budgetten meer uitgekeerd op basis van het zorggebruik in 2019 en 2020.
- o Bij de overgang naar de nieuwe systematiek om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is, bepalen gemeenten onderling op basis van de BRP wat de plek is waar het jeugdhulptraject met verblijf is gestart. Het is mogelijk dat voor sommige jeugdigen niet kan worden vastgesteld in welke gemeente dat was. Voor deze groep zal de gemeente van het werkelijke verblijf verantwoordelijk blijven. De kosten hiervan zullen naar verwachting geconcentreerd zijn op plekken van verblijfsinstellingen.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd
Team 4

Kenmerk
1468217-186033-J

Om recht te doen aan deze aandachtspunten zijn er enkele flankerende maatregelen geformuleerd cq in ontwikkeling. Deze maatregelen zijn geformuleerd door gemeenten, de VNG en het ministerie van VWS. Ik beschrijf ze hieronder om u te informeren over wat er op dit moment mogelijk is om op dit moment bestaande knelpunten te verbeteren, en om u te informeren over wat er in de transitie naar de nieuwe wetgeving mogelijk zal worden gemaakt.

Compensatieregeling voogdij en 18+

Sommige gemeenten ervaren tekorten voor de budgetten voogdij en 18+ omdat er te weinig zorgdagen in de beleidsinformatie verwerkt zijn, of omdat een instelling in hun gemeente substantieel hogere tarieven in rekening brengt dan de tarieven op basis waarvan de budgetten worden berekend. Dit is ook het probleem dat u in uw brief beschrijft. Voor deze gemeenten is er een compensatieregeling voogdij en 18+. Gemeenten die hier gebruik van willen maken kunnen daartoe aanvraag doen bij het ministerie van VWS; voor de in de meicirculaire toegekende budgetten voor 2020 kan daar tot 1 oktober aanstaande aanvraag voor gedaan worden. Voor informatie over de werking daarvan verwijs ik verder naar de daartoe opgestelde factsheet in de bijlage. Enkele van uw gemeenten worden middels deze regeling overigens al jaarlijks gecompenseerd, omdat er bij hen een tariefprobleem is vastgesteld. Wanneer dit tariefprobleem verergert kan een gemeente hier ook voor worden gecompenseerd.

Afsluiting T-2-systematiek

Het budget voor voogdij en 18+ wordt zoals vermeld, gebaseerd op werkelijk zorggebruik van twee jaar eerder (T-2). Wanneer de uitgaven aan voogdij en 18+ stijgen, stijgt het budget van een gemeenten twee jaar later ook. De wijziging van het woonplaatsbeginsel levert ook een overgang naar een andere systematiek om budgetten te verdelen op. Gemeenten die in 2019 en 2020 te maken krijgen met een groei van de zorg voor voogdijkinderen en 18+ers kunnen hierdoor een financieel probleem ervaren. Immers het 'voorschot' wordt niet terugbetaald dat elke gemeente in de historische verdeelsystematiek altijd (twee jaar na dato) terugkreeg.

Momenteel wordt een afsluitende regeling voor de T-2-systematiek uitgewerkt. Gemeenten die zich met dit probleem geconfronteerd zien kunnen daarmee gecompenseerd worden. Het verschil tussen hun budgetten voor voogdij en 18+ en hun uitgaven in 2019 en 2020 zal dan, boven een bepaalde drempelwaarde, worden gecompenseerd. De vaststelling van de precieze werking en voorwaarden voor deze afsluitende compensatieregeling gebeurt in het bestuurlijk overleg met de VNG. Streven is om de regeling dit najaar vast te stellen.

Administratieve overdracht van jeugdigen bij wijziging woonplaatsbeginsel

Een ander financieel probleem dat zich bij de overgang naar het gewijzigde woonplaatsbeginsel voor kan doen heeft te maken met kinderen voor wie bij het nieuwe woonplaatsbeginsel de verantwoordelijke gemeente niet vast te stellen is.

Het is echter mogelijk dat in sommige gevallen de gemeente die het jeugdzorgtraject met verblijf is gestart niet geïdentificeerd kan worden. In zo'n geval blijft de gemeente verantwoordelijk waar de jeugdige daadwerkelijk verblijft (huidige woonplaatsbeginsel). Analyses wijzen uit dat dit voor slechts een beperkte aantal kinderen het geval zal zijn, maar desondanks kunnen gemeenten met een jeugdhulpinstelling hier enig nadeel van ondervinden. Momenteel wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk en noodzakelijk is om ook hiervoor een (tijdelijke) compensatieregeling in te richten. De vaststelling van de werking en voorwaarden voor deze compensatieregeling gebeurt eveneens in het bestuurlijk overleg met de VNG.

Hoogachtend,
de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Hugo de Jonge

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Jeugd
Team 4

Kenmerk
1468217-186033-J